।। विद्यावती शिलवतीच नारी ।।

सोनामाई शिक्षण प्रसारक मंडळ विद्यावाडी,धुळे संचलित

कला व विज्ञान महिला महाविद्यालय,शहादा

स्थापना •

• संस्थापक - प्रेरक •

• संस्थापक - अध्यक्षा •

डॉ. विलास एस. पाटील

9568

कर्मसाक्षी नानासाहेब प्रेमचंद्र जाधव भारतज्योती आशाताई प्रे. जाधव

• प्राचार्य • Ph.D.M.Sc., M.Ed., SET, D.B.M.

Number of seats earmarked for reserved category as per Government of India/ Government of Maharashtra rule

During Academic Year 2019-20 to 2023-24

Academic Year	Total Admission Intake Seats	Number of seats earmarked for reserved category as per Government of India/ Government of	Total Admitted Students	Number as per (Governn	nission fo nent of In faharashti	dia/ Gove	d category rnment of
		Maharashtra rule		SC (13%)	ST (7%)	OBC (19%)	Other (13%)	General (48%)
2019-20	360	187	216	18	129	21	19	29
2020-21	360	187	197	15	113	21	25	23
2021-22	360	187	159	11	77	18	33	20
2022-23	360	187	139	10	64	10	34	21
2023-24	360	187	130	5	65	12	27	21

PRINCIPAL Art's & Science Mahila College SHAHADA, Dist. Nandurba-

2.2 Number of seats earmarked for reserved category as per Government of Maharashtra Rule

महाराष्ट्र शासन शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे ४११ ००१

Web: www.dirhe.org.in E-Mail: info@dirhe.org.in

फोन नं.०२०/२६१२२११९, २६०५१५१२, २६१३०६२७, २६१२४६३९ क्र.अशाम/२००९/३१६२३/२८६/पुवि/मवि-२. ८८११

फॅक्स नं.०२०/२६११११५३

दि.

प्रति,

- कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.
- २. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण.

जळगांव विभाग, जळगांव.
जावक नंबर 692
दिनांक 610109

विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबक

संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९.

उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळिवण्यात आल्यानुसार शिक्षण प्रसारक मंडळी, पणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामावली तपासून देतांना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

सोबत आरक्षण कायदा २००४ ची छायांकित प्रत जोडली आहे.

(डॉ.स.वि.किर्क)

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पणे १.

V. C.

महाराष्ट्र शासन

शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१. -5 AUG 2009 39 823

क्रमांक : बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५ उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई ४००० ३२. दिनांक :- ०३ ऑगस्ट, २००९.

प्रति, कुलसचिव पुणे विद्यापीठ, पुणे.

विषय:- शिक्षण प्रसारक मंडळी, पूणे या संस्थेच्या बिंदुनामावली बाबत...

286

शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेच्या सर परशुरामभाऊ (स. प.) महाविद्यालय, पुणे येथील शिक्षकेतर पदांची बिंदुनियमावली सामान्य प्रशासन विभागाने तपासली असता त्यामध्ये मोठया प्रमाणात मागाराप्रवर्गाच्या रिक्त जागांवर खुल्या प्रवर्गातुन नियुक्त्या दिल्याचे सामान्य प्रशासन विभागास आढळुन आले असून त्यानुषंगाने दोषी अधिकान्यांवर त्याचबरोबर संस्थेवर आवश्यक ती कार्यवाही करुन शिल्लक पदांचा अनुशेष त्वरित भरुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल एक महिन्यात सादर करण्याबाबत कळविले आहे.

२. संस्थेने दि.३०.०५.०९ रोजी शिपाई या संवर्गातील कार्यरत रिक्त पदांचा जो गोषवारा सादर केला त्यानुसार स्पष्ट होते की अद्याप ४ पदावर खुल्या प्रवर्गाचे कर्मचारी कार्यरत आहेत. वास्तविक संरथेने २४ पदांचा अपुष्टिष भरणे आवश्यक होते. एखाद्या संस्थेने शासनाने निश्चित केलेल्या आरक्षण धोरणाचा अवमान करुन नियुक्त्या पदोज्ञतया दिलेल्या असल्यास बिंदुनामावल्या तपासून देणाऱ्या अधिकाऱ्यांनी त्वरित ही बाब सामान्य प्रशासन विभागाच्या तयेच प्रशासकीय विभागाच्या निदर्शनास आणुन संस्थेबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करणे आवश्यक असते. तथापि प्रबंधक (मावक) पुणे विद्यापीठ यांनी या सर्व बार्बीकडे दुर्लक्ष करुन शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेच्या बिंदु नामावल्या तपासून दिल्या आहेत. यामुळे वर्षानुवर्षे आरक्षित पदावर खुल्या प्रवर्गाचे कर्मचारी काम करीत आहेत व त्यानुसार आरहाण कायदा २००४ मधील तरतुदीचा भंग झाला आहे.

३. वरील वस्तुस्थिती लक्षात घेता सदर प्रकरणी आरक्षण कायदा विचारात घेऊन संबंधितांवर आवश्यक ती कार्यवाही करावी तसेच शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेच्या सर परशुरामभाऊ (स. प.) महाविद्यालय, पुणे येथील शिक्षकेतर पदांची बिंदूनामावली सुधारित करण्याबाबत संबंधित संस्थेला तात्काळ आपल्यास्तरावरुन सूचना देण्यात याव्यात

> (स्वा. अ. बोरसे) कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१) शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना कळविण्यात येते की शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या तसेच अशप्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणुन आपल्या विभागातील व विभागाच्या अधिपत्याखालील बिंदुनामावली तपासून देणाऱ्या अधिकाऱ्यांना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्याबाबत स्पष्ट सूचना देण्यात यांच्यात.

२) कक्ष अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, १६ ब, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. यांना माहितीस्तव अग्रेषित

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण प्राधिकृत प्रकाशन

गुरुवार, जानेवारी २२, २००४/माघ २, शके १९२५

संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८.—अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्यां जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि नागरिकांचा इतर मागासवर्ग यांमधील व्यक्तींसाठी लोकसेवांमधील व पदांमधील रिक्त जागांच्या आरक्षणाकरिता आणि तत्संबंधित व तद्नुषंगिक बार्बीसाठी तरतूद करण्याकरिता अधिनियम .

पृष्ठे

दिनांक २० जानेवारी २००४ रोजी मा. राज्यपालांनी संमती दिलेला महाराष्ट्र विधानमंडळाचा पुढील अधिनियम माहितीयाठी, याद्वारे, प्रसिद्ध करण्यातं येत आहे.

> प्रतिमा उमरजी, प्रधान सचिव. महाराष्ट्र शासन, विधी व न्याय विभाग.

सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८.

(मा. राज्यपालांची संमती मिळाल्यानंतर " महाराष्ट्र शासन राजपत्रात " दिनांक २२ जानेवारी २००४ रोजी प्रथम प्रसिद्ध केलेला अधिनियम.)

अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निर्घिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि नागरिकांचा इतर मागासवर्ग यांमधील व्यक्तींसाठी लोकसेवांमधील व पदांमधील रिक्त जागांच्या आरक्षणाकरिता आणि तत्संबंधित व तद्नुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करण्याकरिता अधिनियम.

ज्याअर्थी, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निर्धिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि नागरिकांचा इतर मागासवर्ग यांमधील व्यक्तींसाठी लोकसेवांमधील रिक्त जागांसाठी व पदांकरिता आरक्षण करण्यासाठी आणि त्याच्याशी संबंधित व तद्नुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करणे इष्ट आहे ; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या बावन्नाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यात येत आहे :—

भाग चार--१३

संक्षिप्त नाव, व्याप्ती व प्रारंभ.

- १. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरिधसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१ असे म्हणावे.
 - (२) तो, संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यास लागू असेल.
 - (३) तो, राज्य शासन, राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे नियत करील अशा दिनाकास अमलात येईल.

व्याख्या.

- २. या अधिनियमामध्ये संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—
- (क) ''नियुक्ती प्राधिकरण'' याचा लोकसेवा व पदे यांच्या संबंधातील अर्थ, अशा सेवांमध्ये किंवा पदांवर नियुक्ती करण्यासाठी अधिकार प्रदान केलेले प्राधिकरण , असा आहे ;
- (ख) " निरिधसूचित जमाती (विमुक्त जाती)" याचा अर्थ, शासनाने, वेळोवेळी विमुक्त जाती म्हणून घोषित केलेल्या जमाती असा आहे ;
- (ग) " आस्थापना " याचा अर्थ, शासनाचे किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या राज्य विधानमंडळाच्या कोणत्याही अधिनियमांन्वये घटित केलेल्या स्थानिक प्राधिकरणाचे किंवा सांविधिक प्राधिकरणाचे कोणतेही कार्यालय, किंवा विद्यापीठ किंवा जिच्यातील भाग भांडवल, शासनाने धारण केले आहे अशी कंपनी किंवा महामंडळ किंवा सहकारी संस्था किंवा शासकीय अर्थसहाय्यित संस्था, असा आहे.

स्पष्टीकरण. — या खंडाच्या प्रयोजनार्थ, शासकीय अर्थसहाय्यित संस्था या शब्दप्रयोगात, ज्या संस्थांना किंवा उद्योगांना शासनाकडून हा अधिनियम लागू होण्याच्या पूर्वी अथवा त्यानंतर, सवलतींच्या दराने शासकीय जिमनीच्या स्वरूपात किंवा शासनाकडून इतर कोणत्याही आर्थिक सवलतींच्या स्वरूपात सहाय्य देण्यात आलेले आहे, किंवा ज्यांना शासनाकडून मान्यता, परवाना देण्यात आला आहे, ज्यांच्यावर शासनाकडून देखरेख किंवा नियंत्रण ठेवण्यात येते, अशा संस्थांचा किंवा उद्योगांचाही अंतर्भाव होतो ;

- (घ) "शासन" याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन, असा आहे ;
- (इ.) '' गट ''अ'', ''ब'', ''क'' किंवा ''इ'' '' याचा अर्थ, शासनाने, याबाबत, वेळोवेळी दिलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशांद्वारे वर्गीकरण केल्याप्रमाणे गट ''अ'', ''ब'', ''क'' किंवा यथास्थिति, ''इ'' च्या कक्षेत येणारी पदे, असा आहे ;
- (च) " भटक्या जमाती " याचा अर्थ एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी उपजीविकेच्या शोधार्थ भटकंती करणाऱ्या शासनाने, वंळोवेळी घोषित केलेल्या जमाती, असा आहे ;
- (छ) " इतर गागासवर्ग " याचा अर्थ, शासनाने, घोषित केलेला सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागासलेल्या नागरिकांचा वर्ग, आणि त्यात भारत सरकारने महाराष्ट्र राज्याच्या संबंधात इतर मागासवर्ग म्हणून घोषित केलेल्या नागरिकांचा समावेश आहे, असा आहे ;

- (ज) "विहित" याचा अर्थ, शासनाने या अधिनियमान्वये तयार केलेल्या नियमांद्वारे विहित, असा आहे :
- (झ) '' लोकसेवा व पदे'' याचा अर्थ, राज्याच्या कामकाजाशी संबंधित असलेल्या सेवा व पदे, असा आहे आणि त्यामध्ये,—
 - (एक) स्थानिक प्राधिकरण ;

१९६१ चा महा.

१९५६

- (दोन) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० अन्वये स्थापन केलेली व जिच्यात राज्य शासन भागधारक आहे अशी सहकारी संस्था ;
- (तीन) शासनाच्या मालकीचे व शासनाने नियंत्रित केलेले, केंद्रीय किंवा राज्य अधिनयमाहारे किंवा अधिनियमान्वये स्थापन झालेले मंडळ किंवा महामंडळ किंवा सांविधिक संस्था किंवा कंपनी अधिनियम, १९५६ याच्या कलम ६१७ मध्ये व्याख्या केलेली शासकीय कंपनी;
- (चार) महाराष्ट्र अधिनियमाद्वारे किंवा त्या अन्वये स्थापन केलेल्या विद्यापीठासह, शासनाचे सहायक अनुदान घेणारी, शासनाच्या मालकीची व शासनाने नियंत्रित केलेली शैक्षणिक संस्था ;
 - (पाच) आस्थापनां ; आणि ;
- (सहा) या अधिनयमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकास, शासकीय आदेशाद्वारे ज्या बाबतीत आरक्षण लागू केले होते आणि ज्याचा उप खंड (एक) ते (पाच) मध्ये समावेश केलेला नाही अशा, सेवांचा व पदांचां समावेश होतो :
- (त्र) "सेवा भरती वर्ष" याचा अर्थ, ज्या इंग्रजी कॅलेंडर वर्षात प्रत्यक्षात सेवा भरती केली ते वर्ष, असा आहे ;
- (ट) "आरक्षण" याचा अर्थ, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्या सदस्यांसाठी सेवांमध्ये पदांचे आरक्षण, असा आहे ;
- (ट) " अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती" यांना, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३६६ याच्या खंड (२४) व (२५) मध्ये अनुक्रमे त्यांना नेमून दिलेले अर्थ असतील ;
- (ड) '' विशेष मागास प्रवर्ग '' याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासनाने, विशेष मागास प्रवर्ग म्हणून घोषित केलेला, सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास नागरिकांचा वर्ग, असा आहे.
- ३. (१) हा अधिनियम,-

. प्रयोज्यता.

- (क) वैद्यकीय, तंत्र व शिक्षण क्षेत्रातील अति विशेषीकृत पदे ;
- (ख) बदली किंवा प्रतिनियुक्तीद्वारे भरावयाची पदे ;
- (ग) पंचेचाळीस दिवसांपेक्षा कमी कालावधीसाठीच्या तात्पुरत्या नियुक्त्या ; आणि
- (घ) कोणत्याही संवर्गातील किंवा श्रेणीतील एकल (एकाकी) पद, यांव्यतिरिक्त, लोक सेवांमधील व पदांवरील सर्व नियुक्त्यांना लागू होईल.

(२) कलम २ मधील खंड (ग) च्या स्पष्टीकरणामध्ये तरतृद केल्याप्रमाणे, कोणत्याही सहाय्य देण्यासंबंधात कोणत्याही आस्थापनेशी करार करताना किंवा अशा कराराचे नृतनीकरण करताना, राज्य शासन अशा आस्थापनेने या अधिनियमाच्या तरतुर्दीचे पालन करावे अशी अट (अशा करारात) समाविष्ट

आरक्षण व टक्केवारी.

- (१) या अधिनियमाद्वारे किंवा त्या अन्वये अन्यथा तरतूद केली नसेल तर, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरिधसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्ग, यांसाठी राखून ठेवलेल्या जागा अशा जातीतील, जमातीतील, प्रवर्गातील किंवा वर्गातील नसलेल्या उमेदवारांद्वारे भरण्यात येणार नाहीत.
- (२) या अधिनियमाच्या इतर तरंतुर्दीना अधीन राहून, कलम २ च्या खंड (ञ) अन्वये विनिर्दिष्ट केलेल्या लोकसेवांच्या आणि पदांच्या थेट भरतीच्या वेळी, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरिधसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्ग यांतील व्यक्तींसाठी खाली तरतूद केल्याप्रमाणे पदे राखून ठेवण्यात येतील :—

	जाती/जमाती/प्रवर्ग/ वर्गांचे वर्णन	राखून ठेवावयाच्या रिक्त पदांची किंवा जागांची टक्केव
)	अनुसूचित जाती .	
)	अनुसूचित जमाती	१३ टक्के ;
)	निरिधसूचित जमाती (अ)	७ टक्के ;
	भटक्या जमाती (ब)	३ टक्के;
	भटक्या जमाती (क)	२.५ टक्के ;
	भटक्या जमाती (ङ)	३.५ टक्के ;
	विशेष मागास प्रवर्ग	२ टक्के ;
	इतर मागास प्रवग इतर मागासवर्ग	२ टक्के ;
	श्तर मागासवग	१९ टक्के ;
	perals defin sever	एकूण ५२ टक्के :

परंतु, शासनास, राजपत्रातील आदेशाद्वारे, अशी तरतृद करता येईल की, सर्व पदांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निर्धिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्या करिता ठेवावयाच्या आरक्षणाच्या टक्केवारीची तरतूद ही,—

- (एक) राज्य प्रवर्गातील पदांच्या बाबतीत, राज्याच्या नवीनतम जनगणना अभिलेखाच्या आधारे, व
- (दोन) जिल्हा प्रवर्गातील पदांच्या बाबतीत संबंधित जिल्ह्याच्या नवीनतम जनगणना अभिलेखाच्या

करण्यात येईल :

परंतु आणखी असे की, ''उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमिलेअरचे)'' तत्त्व, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व्यतिरिक्त, वर नमृद केलेल्या सर्व प्रवर्गांना लागू असेल.

स्पष्टीकरण एक.—या पोट-कलमाच्या प्रयोजनार्थ, " निरिधसूचित जमाती (अ) ", " भटक्या जमाती (ब) ", " भटक्या जमातो (क) " आणि " भटक्या जमाती (ड) " या शब्दप्रयोगांचा अर्थ, शासनाने, याबाबत वेळोवेळी काढलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशांद्वारे " निरिधसूचित जमाती (अ) ", '' भटक्या जमाती (ब) '', '' भटक्या जमाती (क) '', आणि '' भटक्या जमाती (ड) '' म्हणून घोषित केलेल्या अशा जमाती किंवा पोट-जमाती, असा आहे.

स्पष्टीकरण दोन.—या पोट-कलमाच्या प्रयोजनार्थ, " उन्नत व प्रगत " या शब्दप्रयोगाचा अर्थ, प्रयोज्यता. शासनाच्या सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभागाने याबाबत वेळोवेळी काढलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशांद्वारे घोषित केल्याप्रमाणे '' उन्नत व प्रगत '' प्रवर्गात मोडणाऱ्या व्यवनी, असा आहे :

परंतु तसेच, हा अधिनियम अंमलात येण्याच्या दिनांकास, ठाणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, रायगड, यवतमाळ, चंद्रपूर व गडचिरोली या जिल्ह्यांमध्ये कोणत्याही शासकीय आदेशांन्वये क व ड गटांतील पदांच्या थेट भरतीसाठी अनुसूचित जमातीकरिता अतिरिक्त आरक्षण अंमलात असल्यास, असे आरक्षण अशा आदेशांमध्ये सुधारणा करण्यात येईपर्यंत किंवा ते रद्द करण्यात येईपर्यंत अंमलात असण्याचे चालु राहील.

- (३) . पोट-कलम (२) खालील तबत्यातील अनुक्रमांक (३) ते (६) (दोन्ही धरून) मध्ये नमूद केलेल्या प्रवर्गांसाठी विहित केलेले आरक्षण अंतर्गत परिवर्तनीय असेल. उक्त कोणत्याही प्रवर्गासाठी राखून ठेवलेल्या पदांकरिता योग्य उमेदवार त्याच सेवाप्रवेश वर्षात उपलब्ध न झाल्यास, अशी पदे, उक्त इतर कोणत्याही प्रवर्गातील योग्य उमेदवारांना नियुक्त करून भरण्यात येतील.
- (४) विभागीय स्तरावरील किंवा जिल्हा स्तरावरील सर्व पदांमध्ये शासनाने त्याबाबतीत अधिसूचित केले असेल त्याप्रमाणे, अशा गट-क आणि गट-ड च्या प्रवर्गांमध्ये सेवाप्रवेश वर्षात निर्माण होणाऱ्या आरक्षणाची टक्केवारी अशा विभागीय किंवा जिल्हा स्तरावरच फक्त राखली जाईल.
 - ५. (१) पदोन्नतीतील आरक्षण, हे पदोन्नतीच्या सर्व टण्यावर असेल.

पदोन्नत्यांमधील आरक्षण.

- (२) हा अधिनियम अंगलात येण्याच्या दिनांकास, पदोन्नतीद्वारे भरावयाच्या कोणत्याही पदांसाठी आरक्षणाची तरतूद करणारे शासनाचे आदेश अंमलात असल्यास, शासनाकडून त्यांमध्ये फेरफार करण्यात आला नसेल किंवा ते रह करण्यात आले नसतील तर ते, अंमलात असण्याचे चालू राहतील.
- ६. (१) कोणत्याही सेवाप्रवेश वर्षाच्या संबंधात कलम ४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये, व्यक्तींच्या राखीव कोणत्याही प्रवर्गासाठी राखीव असलेली कोणतीही जागा रिक्त राहिल्यास, अशी रिक्त जागा, सरळ सेवा भरतीच्या बाबतीत पाच वर्षांपर्यंत आणि पदोन्नतीच्या बाबतीत तीन वर्षांपर्यंत पुढे नेण्यात येईल

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकास मागासवर्गाचे उमेदवार उपलब्ध न झाल्यामुळे अशी पदे भरण्यासंबंधीचे कोणतेही शासकीय आदेश अंमलात असल्यास, असे शासकीय आदेश त्यामध्ये शासनाकडून फेरफार करण्यात आला नसेल किंवा ते रद्द करण्यात आले नसतील तर, अंमलात असण्याचे चालू राहतील.

(२) पोट-कलम (१) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे एखादी रिक्त जागा पुढे नेण्यात आली असेल तेव्हा, ज्या सेवाभरती वर्षामध्ये ती पुढे नेण्यात आली असेल त्या सेवाभरती वर्षाकरिता संबंधित व्यक्तींच्या प्रवर्गासाठी राखीव असलेल्या रिक्त जागांच्या नियत वाटपामध्ये ती हिशेबात धरली जाणार नाही :

परंत्, नियुक्ती प्राधिकारी, अशा न भरलेल्या रिक्त जागा भरण्यासाठी कोणत्याही वेळी विशेष सेवाभरती मोहीम हाती घेईल आणि जर अशा विशेष सेवाभरती मोहिमेनंतरही अशा रिवत जागा भरल्या गेल्या नाहीत तर, त्यानंतर, शासन विहित करील अशा रीतीने त्या जागा भरण्यात येतील.

- (१) शासन लेखी आदेशाद्वारे, प्रत्येक नियुक्ती प्राधिकाऱ्याकडे किंवा त्या प्राधिकाऱ्याच्या अधिनियमाचे हाताखालील कोणत्याही अधिकाऱ्याकडे या अधिनियमाच्या तरंतुर्दीचे अनुपालन करण्याची जबाबदारी सोपवील.
- (२) शासन त्याच रीतीने पोट-कलम (१) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या नियुक्ती प्राधिकाऱ्याला किंवा त्या _{अधिकार.} अधिकाऱ्याला, पोट-कलम (१) अन्वये अशा प्राधिकाऱ्याकडे किंवा अधिकाऱ्याकडे सोपविलेले असे कर्तव्य परिणामक रीतीने पार पाडण्यासाठी अशा प्राधिकाऱ्यास किंवा अधिकाऱ्यास आवश्यक असतील असे अधिकार किंवा प्राधिकार विनिहित करील.

- ८. (१) कलम ७ च्या पोट-कलम (१) अन्वये, कर्तव्य किंवा जबाबदारी सोपविलेला कोणताही नियुवत प्राधिकारी किंवा अधिकारी किंवा कर्मचारी, या अधिनियमांतील प्रयोजनांचे उल्लंघन होईल किंवा ते निष्फळ ठरेल अशा उद्देशाने हेतुपुरस्सर कृती करील तर, त्यास अपराधिसध्दीनंतर, नव्वद दिवसांपर्यंत असू शकेल इतक्या मुदतीच्या कारावासाची किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंत असू शकेल इतक्या द्रव्य दंडाची किंवा या दोन्ही शिक्षा देण्यात येतीलः
- (२) शासनाच्या किंवा शासनाने यासंबंधात प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याच्या पूर्वमंजुरीखेरीज, कोणतेही न्यायालय या कलमाखालील शिक्षापात्र अपराधांची दखल घेणार नाही.

अभिलेख

९. कलम ४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या प्रवर्गांपैकी कोणत्याही प्रवर्गांच्या कोणत्याही व्यक्तींवर, या अधिनियमाच्या तरतुरीचे किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांचे किंवा याबाबतीत दिलेल्या शासकीय आदेशांचे कोणत्याही नियुक्ती प्राधिकरणाने पालन न केल्यामुळे प्रतिकूल परिणाम झाला आहे असे शासनाच्या निदर्शनास आल्यास, किंवा निदर्शनास आणल्यास, शासन योग्य वाटतील अशा अभिलेखांची मागणी करू शकेल आणि तसे आदेश देऊ शकेल.

निवड समितीमधील

- १०. (१) शासनास आदेशान्वये, लोक सेवा व पदांकरिता नियुक्ती किंवा यथास्थिति, पदोन्नती याकरिता व्यक्तींची निवड करण्याच्या प्रयोजनार्थ निवड, चाळणी आणि विभागीय पदोत्रती समितीमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमांती आणि इतर मागास वर्ग यांमधील अधिकाऱ्यांच्या नामनिर्देशनाकरिता तरतूद करता येईल.
- (२) शासनास, आदेशाद्वारे, कलम ४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या प्रवर्गातील व्यक्तींच्या हितासाठी त्यास आवश्यक वाटेल त्याप्रमाणे कोणत्याही स्पर्धात्मक परीक्षा किंवा तशाच प्रकारच्या अन्य परिक्षा किंवा मुलाखती यांच्या संबंधातील शुल्कामध्ये सवलत देता येईल आणि उच्च वयोमर्यादा शिथिल करता येईल.
- (३) या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकास अंमलात असलेले, कोणतीही स्पर्धात्मक परीक्षा किंवा तशाच प्रकारच्या अन्य परीक्षा किंवा मुलाखत यांच्या शुल्कांमध्ये सवलत आणि उच्च वयोमर्यादा शिथिल करणे यांसह सवलती आणि शिथिल करणाच्या संबंधातील शासकीय आदेश, त्यांमध्ये शासनाकडून फेरफार केला नसल्यास किंवा ते रद्द केले नसल्यास लागू असण्याचे चालू राहतील.

अनियमित नियुवत्था निरर्थक असणे.

११. | ह्या अधिनियमाच्या तरतुर्दीचे उल्लंघन करून केलेल्या कोणत्याही नियुक्त्या निरर्थक होतील.

१२. या अधिनियमाच्या तरतुर्दीन्वये किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांन्वये सद्भावनापूर्वक केलेल्या पूर्वक केलेल्या किंवा केल्याचे अभिप्रेत असलेल्या अशा कोणत्याही गोष्टीबद्दल, कोणताही प्राधिकारी किंवा व्यक्ती संरक्षण. यांच्याविरुद्ध कोणताही वाद, खटला किंवा इतर कायदेशीर कार्यवाही दाखल करता येणार नाही.

नियम करण्याचा

- १३. (१) राज्य शासनाला, या अधिनियमाची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे अधिकार. नियम करता येतील.
 - (२) या अधिनियमान्वये करण्यात आलेला प्रत्येक नियम, तो करण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन चालू असताना, तो एकाच अधिवेशनात किंवा लागोपाठच्या दोन किंवा त्याहून अधिक अधिवेशनात, एकृण तीस दिवसांचा होईल इतक्या कालावधीकरिता,

राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल, आणि ज्या अधियेशनात तो अशा रीतीनं ठेवण्यात आला असेल ते अधिवेशन किंवा त्याच्यालगत नंतरचे अधिवेशन समाप्त होण्यापूर्वी त्या नियमात कोणताही फेरबदल करण्यास दोन्ही सभागृहे संमत होतील किंवा तो नियम करण्यात येऊ नये म्हणून दोन्ही सभागृहे संमत होतील आणि असा निर्णय राजपत्रात अधिसूचित करतील तर, तो नियम, अशा अधिसूचनेच्या प्रसिद्धीच्या दिनांकापासून, केंवळ अशा फेरबदल केलेल्या स्वरूपात अंमलात येईल किंवा, यथास्थित, तो अंमलात येणार नाही; तथापि, असा कोणताही फेरबदल किंवा रह करणे यामुळे त्या नियमान्वये पूर्वी केलेल्या किंवा करण्याचे वर्जिलेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या विधिप्राह्यतेस वाध येणार नाही.

१४. या अधिनियमाच्या तरतुदी, त्यावेळी अंमलात असणाऱ्या इत्तर कोणत्याही अधिनियमाच्या तरतुदीच्या जोडीला असतील आणि त्यांचे अल्पीकरण करणाऱ्या नसतील

या अधिनियमाच्या तरतुदी त्यावेळी अंगलान असलेल्या कोणत्याही इतर कायद्याच्या जोडीला असणे.

१५. या अधिनियमाच्या प्रारंभापूर्वीच निवड प्रक्रिया आधीच सुरू झाली असेल अशा प्रकरणांना या व्यावृती. अधिनियमाच्या तरतुदी लागू होणार नाहीत आणि अशी प्रकरणे, अशा प्रारंभापूर्वी जे शासकीय आदेश लागू होते आणि कायद्याच्या ज्या तरतुदी होत्या त्यांना अनुसरून हाताळण्यात येतील.

स्पष्टीकरण .—या कलमाच्या प्रयोजनार्थ, प्रस्तुत सेवा नियमांच्या अन्वये जेथे—

(एक) फक्त लेखी परीक्षा किंवा मुलाखतीच्या आधारे भरती करावयाची असेल आणि अशी लेखी परीक्षा किंवा, यथास्थिति, मुलाखत सुरू झाली असेल, किंवा

(दोन) लेखी परीक्षा व मुलाखत दोन्हींच्या आधारे भरती करावयाची असेल आणि अशी लेखी परीक्षा सुरू झाली असेल,

त्या बाबतीत, निवड प्रक्रीया सुरू करण्यात आली आहे, असे मानण्यात येईल

अडचणीदूर **१६**. (१) या अधिनियमाच्या तरतुर्दींची अंमलबजावणी करताना कोणतीही करण्याचा अडचण उद्भवल्यास, शासनास, प्रसंग उद्भवल्यावर, अङ्चण दूर करण्यासाठी त्यास आवश्यक किंवा इष्ट वाटेल अशी, या अधिनियमांच्या तरतुर्दीशी विसंगत नसलेली कोणतीही गोष्ट, राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे करता येईल :

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर असा कोणताही आदेश काढता येणार नाही.

(२) या कलमान्वये काढलेला प्रत्येक आदेश, तो काढल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे सादर करण्यात येईल. 2.2 Number of seats earmarked for reserved category as per Government of Maharashtra Rule

References:

https://www.maharashtra.gov.in/Site/Upload/Government%20Resolutions/Marathi/20070508172935001.pdf

```
उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभागातील
                                                                                               अधिपत्याखाली सर्वे तंत्र शिक्षण संस्थामधून
"विशेष मागास प्रवर्गाकरिता" राखीव जाग
                                                                                               ठेवणेबाबत.
                                                                              महाराष्ट्र शासन
                                                     उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
                                 गासन गुद्धिपत्रक कमांक विशएस ३३९५/११४०७/(६९४०) ताशि १
                                                      मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
                                                                        दिनांक २१ मार्च, १९९६
                  संदर्भ :-- (१) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
                                               कमांक : युएसजी १४९३/(२४२८) विशि-४
                                               दिनांक २२ जून, १९९५
                 शासन शद्धिपत्रक :
                  संदर्भाधीन दिनांक २२ जून, १९६५ च्या शासन निर्णयान्वये शासकीय/अनुदानित/विद्यापीठ
व्यवस्थापित/विना अनुदानित संस्थांतील अभियांत्रिकी/वास्तुवास्त्र/ओषधनिर्माण शास्त्र वा व्यवस्थापन शास्त्र
इत्यादी व्यावसायिक विद्याशास्त्रांच्या पदवी/पदिवका अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षाचे प्रवेश क्रण्यासाठी
मागासवर्षीयांकरिता आरक्षणाचे प्रमाण शासनाने यापूर्वीच खालीलप्रमाणे विहित केले आहे.
                      १) अनुसूचित जाती व अनुसूचित जातींतील बौद्ध धर्म स्वीकारलेल्या व्यक्ती
                   (१) अनुसूचित जाती व अनुसूचित जातीतील बीख धर्म स्वाकारलस्या व्या

(२) अनुसूचित जमाती

(३) विमुक्त जाती (१४ तस्तम जाती)

(४) भटक्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तस्तम जमाती)

(५) भटक्या जमाती (धनगर व तस्तम जमाती)

(६) भटक्या जमाती (बंजारी व तस्तम जमाती)

(७) इतर मागासवर्गीय (ओ.बी.सी.)

(८) विशेष मागासवर्गीय प्रवर्ग (एस.बी.सी.)
                                                                                                                                                                            3 टक्के
                                                                                                                                                                         २.५ टक्के
                                                                                                                                                                         ३.५ टक्के
                                                                                                                                                                             २ टबके
                                                                                                                                                                         १९ टक्के
२ टक्के
                                                                                                                                                          एकूण: ५२ टक्के
                   संदर्भाधीन दिनांक २२ जून, १९९५ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ४, ५ व ६ मध्ये खालील-
प्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेते :
                   १. परिच्छेद क. ४ :—उपरोक्त बारकण प्रत्येक संस्थेत अभ्यासकमितहाय असेल व ज्या
अभ्यासक्ष्मांच्या प्रवेश पद्धतील मुक्त व मुल्यभारीत प्रकाराच्या जागा असताल त्या अभ्यासक्षमांच्या प्रवेशा-
साठी प्रत्येक प्रकारास त्या त्या प्रमाणात लागु पहेल.
                   परिच्छेद क. ५ -- संवर्गनिहाय आरक्षित जागा प्रथमतः भरण्यात याव्यात. एखाद्या मागासवर्गीय
परिच्छेद क. ५ — संवर्गिनिह्या आरक्षित जागा प्रवस्त सरव्यात याच्यात. एव्हाखा मागासवर्गीय संवर्गात्त उमेरवार उपलब्ध नसतील तर रा संवर्गात्तिल रिस्त जागा उवंरीत संवर्गाच्या एकवित यादीतील गुणवत्तानुकमानुसार पूर्व नियोणित वेळी उपिन्यत राहणाऱ्या उमेरवारांचा सांच्या विनंतीवकन दुसन्या चांगच्या पसंतीच्या जागेवर प्रवेश वश्क देव्यासाठी पूर्विववार करण्यात यावा.

मागासवर्गीयांसाठी आरक्षित असलेख्या जागांवर प्रवेश पेतलेले उमेरवार प्रवेश देवांचा पृणवत्तानुकमानुसार खुल्या जागांवर प्रवेश विद्यात यावा.

सागासवर्गीयांसाठी अरिक्षात असलेख्या जागांवर प्रवेश पेतलेले उमेरवार प्रवेश देतांना पूर्वीची संस्था अभ्यासक्त संगत अवाधित राहत असेल तर सर्व सवलतींसह अशा प्रवेशांची समस्तरपालट करण्यात योजन अशा उमेरवारांना खुल्या जागांवर प्रवेश मिळाला आहे असे समजव्यात यावे. स्वासाठी उमेरवारांना उपिस्त राहण्याची किया पस्ती इच्छा असलेख्याचा प्रवन्न उपस्थाता नाही. परंतु राहीव जागवर प्रवेश बाला त्याक्षणी स्वतः च पसंती इच्छा असलेख्या पात्र प्रवच्या जागेवर खुल्या संवर्गातून प्रवेश मिळव्यासाठी पुनिवार इहांवा अशी इच्छा असलेल तर मात्र उमेरवारास खुल्या आगांसाठी होणाऱ्या प्रवेश प्रविच्यात्र प्रविचारणात्र संवर्गातून प्रवेश प्रविच्यात्र प्रविचार संवर्गातून प्रवेश प्रविच्यात्र प्रविचार संवर्गातून प्रवेश प्रविच्यात्र प्रविचार संवर्गात्र अपस्त संवर्गात्र प्रवस्त संवर्गात्र उपस्तित राहण आवश्च संवर्गात्र प्रविचार प्रविचार वार्यात्र संवर्गात्र अपस्त संवर्गात्र संवर्गात्र प्रवास प्रविचार वार्यात्र संवर्गात्र प्रविचार संवर्गात्र प्रविचार संवर्गात्र उपस्था सर्वयन्त राहील.
 पूर्वनियोजित वेळापत्रकानुसार आपल्या सर्वसामान्य गुणवत्तानुकानुसार उपस्थित राहणे आवश्यक राहील.
अन्यथा अशा प्रवेश पालटासाठी त्यांचा पुनर्विचार करता येणार नाही.
 परिच्छेद क. ६ :--मागासवर्गीय उमेदवारांचे सर्वसाधारण गुणवत्तानुक्रमानुसार खुल्या जागांसाठी
प्रवेश करतांना संस्थेत/अभ्यासक्रमात मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे प्रमाण शासन निर्धारित प्रमाणापेका अधिक
 झाले तर त्यास कोणतीही हरकत राहणार नाही.
                   २. हे मुद्धिपत्नक सामान्य प्रशासन विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.
                  महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानसार व नांवाने.
                                                                                                                                            (ओं. शि. बिहाडे)
                                                                                                                                   सहसचिव, महाराष्ट्र शासन
                                                                          पुणे विद्यापीठ, पुणे ७
 संदर्भ क आरक्षण / ४२ / ३७०
                                                                                                                                                     आरक्षण कक्ष
                                                                                                                                                     दिनांक : ८-७-९६.
 मा. प्राचार्य / संचालक.
 सर्वे संलग्न महाविद्यालये. / मान्यताप्राप्त संस्था.
 महोदय,
                 वरील शासन निर्णय आपणांकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे.
                  मळावे,
                                                                                                                                                     आपला विश्वास.
                                                                                                                                                        उपकुलसचिव,
पु. वि. मु.--५००-७-९६ (६१७)
                                                                                                                                                         आरक्षण कक्ष
```

उच्च व तंबिधिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व ग्रैक्षणिक संस्थामधून ''विशेष मागास प्रवर्गाकरिता '' रास्त्रीव जागा ठेवणैवाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च य तंत्रशिक्षण आणि सेवायीजन विभाग शासन निर्णय कमांक : युएसजी-१४९३/(२४२८)-विशि-४ मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २२ जून, १९९५

- बाचा : (१) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. युएसजी-१४९३/२४२८/ विशि-४, दि. २३ जून, १९९४ व समक्रमांकित शृद्धिपत्रक दिनांक-जुलै १९९४.
 - (२) शासन निर्णय, समाजकल्याण सांस्कृतिक कार्य व कीडा विभाग क. सीवीसी-१४९४/ प्र. क. २३६/मावक-५ दिनांक १३ जून, ९५ व समक्रमांकित शुद्धिपतक दिनांक १५ जून, १९९५.
 - (३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क. बीसीसी-१०९४/प्र. क. ६८/९४/१६-य, दिनांक १५ जून, १९९५.
- १. शासन निर्णय: राज्यातील अनुसूचित जाती व अनुसूचित जगाती म्हणून विवक्षितपणे भोषित करण्यात आलेले जनसमुदाय बगळता अन्य काही जातीजमातीकडून सामाजिक, आर्थिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या कारणावकन विशेष सवलत देण्याची मागणी लक्षात घेता, शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व कीडा विभाग कमाक सीवीसी-१४९४/प्र. क. २३६/मावक-५, दिनांक १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दिनांक १५ जून, १९९५ मध्ये विशिष्ट जातीचा "विशेष मागास प्रवर्ग" यामध्ये समावेण करण्यावावतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत ज्या जातींचा "विशेष मागास प्रवर्ग" मध्ये ससावेण करण्यावावतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत ज्या जातींचा "विशेष मागास प्रवर्गा" मध्ये ससावेण करण्यात आला आहे त्याची यादी पारिणय्द "अ" मध्ये देण्यात आली आहे.
- २. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क. वीसीसी-१०९४/प्र. क. ६८/९४/१६-व दिनांक १५ जून, १९९५ अन्वये "विशेष मागास प्रथमी" साठी २% आरक्षण शासकीय/निमशासकीय सेवेत ठेवण्याबावतचे आदेश निर्गमित केले आहेत.
- ३. शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. युएसजी-१४९३/(२४२८) विशि-४, दिनांक २३ जून, १९९४ व समक्रमांकित शुद्धिपत्न दिनांक-जुलै, ९४ अन्वये इतर मागास वर्गासाठी अकृषि विद्यापीठे व संलिन्त शासकीय/अशासकीय कला, विज्ञान, बाणिज्य, विक्षणशास्त्र व इतर श्रीवणिक संस्था यामधून प्रवेणासाठी आरक्षण ठेवच्याबावतचे आदेश निर्मासत करच्यात आले आहेत. या आदेशानुसार श्रीवणिक संस्थामध्ये राखीव जागा ५०% या प्रमाणात ठेवच्यात आलेल्या आहेत. आता काही विविष्ट जाती जमातींचा "विश्रोष मागास प्रवर्गा "त समावेक करच्यात आलेल्या आहेत. आता काही विविष्ट जाती जमातींचा "विश्रोष मागास प्रवर्गा "त समावेक करच्यात आलेल्या अलेल्या मुळे या प्रवर्गाकारित २% जागा उच्च व तंत्रशिक्षण विभागचे अधिपत्याखालील सर्व श्रीवणिक संस्थामधून या आदेशान्यये राखून ठेवण्यात व्यंत्र आहे. "विश्रोप मागास प्रवर्गा "करिता राखून ठेवण्यात आलेल्या २% जागा वादल्याने आता श्रीवणिक संस्थामधून राखीव जागांचे प्रमाण खालीलप्रमाणे राहील :

(8)	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जाती मधील बौद्धधमें स्वीकारलेल्या व्यक्ती		83%
(3)	अनुस्चित जमाती		19%
(3)	विमुक्त जाती (१४ तत्सम जाती)		3%
(8)	भटन्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जाती)		2.4%
(4)	भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती)		3.4%
(६)	भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जनाती)		₹%
(9)	इतर मागास वर्गीयांकरिता (ओ. बी. सी.)		29%
(2)	विशेष मागास प्रवर्ग		₹%
		एक्ण	47%

हे आदेश १९९५-९६ या गैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात येत आहेत.

४. सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थांमध्ये अभ्यासकम निहाय असेल आणि ते मुक्त आणि मूल्याधारित भागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असेल.

आरक्षित जागा या प्रथमतः भरण्यात याव्यातः मात्र आरक्षित जागांवर प्रवेश मिळाला तरी गुणवत्तेनुसार त्या उमेदवारांच्या अभ्यासकम किंवा संस्था याबावतच्या काही किंवा सर्व फक्त वरच्या पसंतीकरीता अराखीव जागांमधून प्रवेश देण्यासाठी त्यांच्या विनंतीनुसार पुनर्विचार करण्यात यावा.

५. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेश देताना एवादा प्रवर्गाचा उमेदवार न मिळाल्यास ते आरक्षण अनुशेष म्हणून पुढे ओढण्यात येत नसल्यामुळे व ते त्याच वर्षी भरावयाचे असल्यामुळे मागासवर्गीयांच्या इतर गटातील उमेदवारांना प्रवेश देवून आरक्षण पूर्ण करण्यात यावे. यासाठी दिनांक २७ जून, १९७४ च्या परिच्छेद २ मध्ये दिलेल्या मागंदर्णक तत्वानुसार कार्यवाही करण्यात यावी. मान्न अदलाबदलीने इतर प्रवर्गातून भरण्याची तरतूद करतांना अशा तन्हेने उपलब्ध मागासवर्गीयांची संख्या मूळ आरक्षण अधिक अदलाबदलीने झालेले विद्यार्थी यांची संख्या धरुन ५२% पेक्षा अधिक असणार नाही.

- ६. णैक्षणिक वर्ष १९९५-९६ मुक असल्यामुळे " विशेष मागास प्रवर्गा "त असणाऱ्या जातींमधून प्रवेण घेणाऱ्या विद्यास्यांकरिता त्यांनी ३१ जुलै, १९९५ पर्यंत शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्यं व कीडा विभाग का सीबीसी-१४९४/अ. का २३६/मावक-५, दिनांक १३ जून, १९९५ च्या जोडलेल्या परिशिष्ट "च" मधील विवरण पत्रात जातीचे प्रमाणपत्र सक्षम अधिकान्याकडून घेऊन संबंधित संस्थाप्रमुखांकडे सादर करणे बंधनकारक राहील. वरील तारखेपयंत कर या प्रवर्गातील विद्यार्थी त्यांच्या जातीचे प्रमाणपत्र श्रैक्षणिक संस्थाप्रमुखांक सावर करणे वंधनकारक राहील. वरील तारखेपयंत कर या प्रवर्गातील विद्यार्थी त्यांच्या जातीचे प्रमाणपत्र श्रैक्षणिक संस्थाप्रमुखांना सादर करू शकले नाहीत तर, त्यांचा या राखीव जागांवर हक्क राहणार नाही. याचीही नोंद घेणे आवश्यक आहे.
- शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे थांना विनंती करण्यात येते की, हे आदेश सर्व शैक्षणिक संस्थाचालकांच्या निदर्शनास आणुन द्यावेत.

हे आदेश सामान्य प्रशासन विभागाच्या व समाजकत्याण, सांस्कृतिक कार्य व कीडा विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

ति. ब. सेन उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट—" अ "

शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व कीडा विभाग कमांक सीबीसी-१४९४/प्र. क. २३६/ मावक-५, दिनांक १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्न दिनांक १५ जून, १९९५ अन्यये "विशेष मागास प्रवर्ग" अंतर्गत करण्यात आलेली जातीची यादी.

अ. क.

जातीचे नाव

१. गोवारी, गवारी.

२. माना.

- (१) कोण्टी, (२) हलवा कोण्टी, (३) हलवा जात. (४) साळी, (५) लाडकोण्टी,
 (६) गढेवाल कोण्टी, (७) देशकर, (८) सालेवार, (९) पद्मशाली, (१०) देवांग,
 (११) काची बंध, (१२) पटवींस, (१३) सतसाले, (१४) साढें, (१५) जैनकोण्टी.
- ४. (१) कोळी, तरसम जाती, (२) मिच्छिमार कोळी, (३) अहीर कोळी, (४) खानदेशी कोळी, (५) पानकोळी, (६) श्चिष्टवन कोळी, (७) चुंबळे कोळी, (८) पानभरे कोळी, (९) सूर्यवंशी कोळी, (१०) मिंगला कोळी, (११) सोनकोळी, (१२) वैती कोळी, (१३) खारवी, (१४) अनुसूचित जमातीमध्ये समावेश नसलेले कोळी.
- (१) मुन्नेरवार, (२) मुन्नुरवार, (३) मुन्नुर, (४) तेलगु मृन्नुर, (५) मुन्नुरवार, तेलगु, (६) मुन्नुरवापू, (७) कापेवार, (८) तेलगु कापेवार, (९) मुन्नुरवाड, (१०) तेलगु फुलमाळी, या जाती.

पुणे विद्यापीठ, पुणे ७

संदर्भ क. आरक्षण / ४२ / ५३३

आरक्षण कक्ष

विनांक : २२-७-९५.

माः प्राचार्यं / संचालकः, सर्वं संलग्न महाविद्यालये, सर्वं मान्यताप्राप्त संस्थाः

महोदय.

वरील गासन निर्णय आपणांकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे.

आपला विश्वाम्,

सही/-

उपकुलसचिव, आरक्षण कक्ष

	Number of seats earmarked for reserved category: Information available on Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon Rule
	https://nmu.ac.in/en-us/administration/scstcell.aspx
•]	Number of seats earmarked for reserved category as per Government of India Rule
	https://www.ugc.ac.in/pdfnews/6320608_reservation-Policy.pdf